

§ 6

Yttrande över Stadsrevisionens projektrapport ”Stadens mottagande av nyanlända”

Dnr 1.6.1–48/2018

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som yttrande över rapporten.
2. Socialnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till revisionskontoret

Särskilt uttalande

Ordföranden Åsa Lindhagen m.fl. (MP), och ledamöterna Rana Carlstedt m.fl. (S), Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V), och Anna Rantala Bonnier (Fi) lämnar följande särskilda uttalande.

Stockholm ska vara en öppen stad där människor på flykt från krig och oroshärdar kan få en fristad och bygga upp ett nytt liv under trygga och goda förhållanden. Stadens mottagande av nyanlända är både en möjlighet och en utmaning, där stora delar av stadens organisation behöver aktiveras och arbeta tillsammans på ibland nya sätt. Det är i grunden något positivt, men kan också innebära initiala svårigheter eller uppstartsprocesser som drar ut på tiden.

Revisorernas granskning av stadens mottagande av nyanlända visar att arbetet i huvudsak sker utifrån lagstiftningens krav och budget, och att staden bedrivit ett utvecklingsarbete kring mottagande av kvotflyktingar och likvärdigt socialt stöd. Revisorerna lyfter samtidigt några områden där ytterligare åtgärder behöver vidtas, bland annat att tydliggöra var samordningsansvaret ligger och att stärka överlämningen mellan Intro Stockholm och stadsdelsnämnderna. Dessutom framhålls behovet av att en övergripande uppföljning och utvärdering av stadens mottagande av nyanlända behöver utvecklas.

Sedan bosättningslagen trädde i kraft 1 mars 2016 har fullt fokus legat på att ordna fram boendeplatser till de personer som anvisas till staden, samt att säkerställa ett gott initialt mottagande genom Intro Stockholm. Parallellt med detta har det också varit viktigt för oss att få fart på det långsiktiga etableringsarbetet. Arbetsförmedlingen ansvarar för det statliga etableringsuppdraget, men kommunen behöver också komma in tidigt med stöd till de nyanlända stockholmarna för att stödja dem på vägen ut på arbetsmarknaden och till ett eget boende. I årets budget

klargjorde vi också vilken ansvarsfördelning som gäller för det sociala stödet, där respektive stadsdelsnämnd har ansvar för det sociala stödet inom sitt område och där Arbetsmarknadsnämnden har samordningsuppdraget. Socialnämnden har genom Intro Stockholm fortsatt det initiala ansvaret för bosättning och tillfälligt ekonomiskt bistånd i väntan på inträde i etableringen.

Mottagandet av nyanlända och stöd i deras etableringsprocess är frågor vi i Stockholm kommer att behöva arbeta med under många år framöver. Därför är lärdomarna från den här projektrapporten, och andra uppföljningar och utvärderingar av mottagandet, viktiga underlag till ett fortsatt utvecklingsarbete.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Andrea Ström m.fl. (M) och ledamot Frida Johansson Metso (L) m.fl. lämnar följande särskilda uttalande.

Revisionskontoret har granskat om stadens mottagande av nyanlända sker enligt lagkrav och stadens riktlinjer. Granskning visar att stadens mottagande av nyanlända sker i huvudsak utifrån lagstiftningens krav och stadens budget, vilket är positivt. Samtidigt visar rapporten att staden brister i flera avseenden. Det har saknats en samlad strategi och tydliga riktlinjer för mottagandet. Det har också varit otydligt angående ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden, vilket delvis tydliggjordes i budget för 2018.

Det framkommer även i ärendet att samverkan mellan kommunstyrelsen och stadens nämnder inte sker på ett tillfredställande vis. Det gäller exempelvis samverkan mellan Intro Stockholm och stadsdelsnämnderna där informationsöverföringen inte fungerar tillfredsställande vid överlämning av ärenden. Rapporten visar att arbetet för mottagande av nyanlända behöver stärkas och utvecklas. Det måste också finnas indikationer som följer upp arbetet med mottagandet, vilket inte finns i dag.

Stockholm ska ta ansvar för att hjälpa utsatta människor på flykt och bistå dem med ett värdigt och rättssäkert mottagande. Tydliga riktlinjer, en samlad strategi och indikatorer som följer upp mottagande är en förutsättning för att staden ska kunna ge människor goda möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden och till en lyckad integration i det svenska samhället.

Ersättaryttrande

Ersättarna Claes Nyberg (C) och Sofia Modigh (KD) hänvisar till Moderaternas och Liberalernas särskilda uttalande.

Ärendet

Revisionskontoret har genomfört en granskning för att bedöma om stadens mottagande av nyanlända sker utifrån lagkrav och stadens budget. Förutom kommunstyrelsen har arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS) samt stadsdelsnämnderna Skärholmen och Södermalm ingått i granskningen. I detta tjänsteutlåtande beskrivs främst de delar av granskningen som berör socialnämnden.

Socialnämnden ansvarar för det initiala mottagandet av kommunanvisade nyanlända (ABO), vilket sker centralt inom enheten Intro Stockholm. Uppdraget avser att ordna temporär bosättning, att pröva rätten till initialt ekonomiskt bistånd i väntan på etableringsersättning från Arbetsförmedlingen samt att bistå med socialt stöd. Socialnämnden ska även fatta beslut om ekonomiskt bistånd i de fall där kompletterande ekonomiskt bistånd behövs för att täcka boendekostnaderna för kommunanvisade nyanlända.

Ärenden där det finns ytterligare behov av socialtjänstens insatser lämnas över till stadsdelsnämnd. Överlämningen till stadsdelsnämnderna uppges fungera olika bra. Utmaningen ligger i att stadsdelsnämnderna har olika organisationer för mottagandet av nyanlända.

SHIS bostäder ska tillsammans med socialnämnden bistå kommunanvisade nyanlända med bostad. Verksamheten ska i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser utvecklas och utökas för att möta framtida behov. SHIS ansvarar för driften av genomgångsbostäderna. Socialnämnden hanterar inhyrning och uthyrningen av privata bostäder, korttidskontrakt samt kollektiva boenden genom enheterna Bostadskansliet och tillfälliga boenden.

Granskningens sammanfattande bedömning är att stadens mottagande av nyanlända i huvudsak sker utifrån lagkrav och stadens budget. Stadens nämnder har hörsammat sina uppdrag, d.v.s. genomfört sina aktiviteter kopplat till mottagandet av nyanlända, enligt stadens budget. Det finns en organisation fördelat på stadens nämnder för det grundläggande ansvaret att tillhandhålla stöd och insatser enligt bosättningslag, skollag, gymnasieförordning, förordning om vuxenutbildning, förordning

om samhällsorientering för vissa invandrare samt olika insatser enligt socialtjänstlagen.

Staden har även arbetat med att ta fram och utveckla ett gemensamt initialt stöd under etableringsperioden till kommunanvisade nyanlända, kvotflyktingar och nyanlända i eget boende. Dock bedöms att stadens övergripande uppföljning och utvärdering bör utvecklas och tydliggöras för att säkerställa att insatser till målgruppen ger förväntade resultat. Vidare behöver samverkan mellan Intro Stockholm och stadsdelsnämnderna förbättras avseende överlämningar av ärenden.

Revisionen lämnar följande rekommendationer:

Kommunstyrelsen:

- Utveckla en övergripande uppföljning och utvärdering av resultatet kring arbetet med stadens mottagning och etablering av nyanlända.

Socialnämnden

- Skapa en skriftlig rutin som säkerställer överlämningarna av ärenden mellan Intro Stockholm och samtliga stadsdelsnämnder.

Södermalms stadsdelsnämnd

- Skapa en skriftlig rutin som säkerställer överlämningarna av ärenden mellan Intro Stockholm och stadsdelsnämnden.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 17 april 2018.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens. Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.